

дерезовидного, панти оленя, елеутерококу кореневища з коренями, чай зелений, женьшеню корінь, рододендрон (*Rhododendron*). Відноситься до тонізуючих засобів).

Стомаран збір по 1.5 г №20 (До складу збору входить трава золототисячника, листя ожини, плоди фенхелю звичайного, квітки ромашки лікарської, трава парилу звичайного, корені дягелю (дудника), листя м'яти перцевої, кореневища айру (лепехи), трава звіробою звичайного. Відноситься до фіточаїв шлунково-кишкової системи).

**Висновки.** Можна зробити висновок, щодо користі ожини звичайної. Використання її для лікування діареї і гастриту, ангіни і фарингіту, істерії та безсоння, а також для лікування різних шкірних патологій. Використання екстрактів ягід для боротьби з куперозом як засіб, який при зовнішньому застосуванні може зміцнити стінки кровоносних судин, поліпшити мікроциркуляцію і усунути почервоніння шкіри.

## ВИЗНАЧЕННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН ТРАВИ ЦИКОРІЮ МЕТОДОМ ТОНКОШАРВОЇ ХРОМАТОГРАФІЇ

Казмірчук О.В., Маслов О.Ю.

Науковий керівник: Комісаренко М.А.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

a0503012358@gmail.com

**Вступ.** Серед джерел отримання фармацевтичних субстанцій особливе місце посідають лікарські рослини. Багаторічний досвід народної, традиційної та офіційної медицини різних країн підтверджує ефективність застосування лікарських засобів рослинного походження для профілактики та лікування різних захворювань. Переваги їхнього використання, порівняно з продуктами хімічного синтезу, визначають актуальність розширення номенклатури застосовуваних нині лікарських препаратів за рахунок вивчення нових видів рослин.

У цьому аспекті перспективними, на наш погляд, об'єктами вивчення є представники родини Айстрових (*Asteraceae*) – цикорій звичайний (*Cichorium intybus* L.). Можливості комплексного використання рослин дають змогу обґрунтувати та розробити концептуальну схему створення нових лікарських засобів і функціональних харчових продуктів рослинного походження.

**Мета дослідження.** Провести визначення біологічно активних речовин трави цикорію методом тонкошарвої хроматографії.

**Матеріали та методи.** 5,0 г подрібненої сировини поміщають у плоскодонну колбу зі шліфом місткістю 100 мл, додають 50 мл спирту етилового 70 %, приєднують до зворотного холодильника і нагрівають на киплячій водяній бані 60 хв. Витяг охолоджують до кімнатної температури, фільтрують через паперовий складчастий фільтр "біла стрічка" (Випробуваний розчин).

На лінію старту аналітичної хроматографічної пластинки з шаром силікагелю наносять у вигляді смуги завширшки 1 см по 5 мкл досліджуваного розчину, розчину СО цикорієвої кислоти та розчину СО ескулетину. Пластинку з нанесеними пробами сушать на повітрі, поміщають у камеру, попередньо насичену протягом щонайменше 60 хв сумішшю розчинників н-бутанол, насичений водою – мурашина кислота (100:1), і хроматографують висхідним способом. Коли фронт розчинників пройде близько 9 см від лінії старту, її

виймають із камери, сушать до видалення слідів розчинників, обробляють 1 % розчином дифенілборної кислоти аміноетилового ефіру в спирті етиловому 96 % та проглядають в УФ-світлі за довжини хвилі 365 нм.

На хроматограмі СО цикорієвої кислоти має виявлятися зона з Rf близько 0,37 з жовто-зеленою флуоресценцією, на хроматограмі СО ескулетину – зона з Rf близько 0,46 із зеленувато-блакитною флуоресценцією.

**Результати дослідження.** На хроматограмі випробовуваного розчину трави цикорію звичайного дикорослого було виявлено щонайменше 5 зон адсорбції: з Rf близько 0,14 жовтою флуоресценцією, з Rf близько 0,31 бурожовтою флуоресценцією, з Rf близько 0,37 жовто-зеленою флуоресценцією, яка відповідає цикорієвій кислоті, з Rf близько 0,46 зеленувато-блакитною флуоресценцією, яка відповідає ескулетину, з Rf близько 0,59 фіолетовою флуоресценцією.

**Висновки.** Таким чином, проведене дослідження допоможе в стандартизації трави цикорію.

## ВИЗНАЧЕННЯ КОМПОНЕНТНОГО СКЛАДУ ЕФІРНИХ ОЛІЙ ЧАЙНОГО ДЕРЕВА, ПРЕДСТАВЛЕНИХ НА РИНКУ УКРАЇНИ

Каражя А.Е., Гончаров О.В.

Науковий керівник: Очкур О.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

alex.o4kur@gmail.com

**Вступ.** Чайне дерево, або мелалеука (*Melaleuca* L.), – рід тропічних дерев та чагарників з родини миртових, який нараховує понад 260 видів. Найпоширеніший вид роду – *Melaleuca alternifolia*, інші промислово значущі види – *Melaleuca viridiflora* та *Melaleuca leucadendra*. З них отримують ефірну олію чайного дерева, яку використовують у медицині як антисептичний, протигрибковий, противірусний, відхаркувальний, загальнозміцнюючий засіб, а також у ароматерапії та лікувальному масажі. Крім того, практикують застосування олії чайного дерева у складі продуктів для гігієни порожнини рота.

**Мета дослідження.** Вивчення компонентного складу ефірних олій чайного дерева, представлених на ринку України. Для досягнення мети нами вирішувалися такі завдання: вивчити дані літератури щодо складу та застосування олії чайного дерева, дослідити асортимент ефірних олій чайного дерева, представлених на ринку України; провести хромато-мас-спектрометричне дослідження компонентного складу зразків ефірних олій чайного дерева.

**Матеріали та методи.** Об'єктами нашого дослідження стали зразки ефірних олій чайного дерева, придбані в аптечній мережі міста Харкова та в інтернет-магазинах у 2023 р. Компонентний склад ефірних олій досліджували методом хромато-мас-спектрометрії з використанням газового хроматографа Agilent 5890N з квадрупольним мас-селективним детектором (мас-спектрометром) Agilent 5973N EI/PCI. Ідентифікацію компонентів проводили шляхом порівняння лінійних індексів утримування і повних мас-спектрів компонентів з відповідними даними спеціалізованої бібліотеки. Кількісний вміст компонентів обчислювали за площами газохроматографічних піків.